

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

A regionális állami támogatások versenyjogi szabályozása

Szerző:

dr. Tomayer Tamás

Tatabánya, 2019. február 28.

I. Bevezetés

Az állami támogatások engedélyezése, illetőleg tiltása mind a korábbi évtizedekre visszatekintve, mind pedig napjainkban is vitatott terület a versenypolitikai szabályozásban. A kérdés elsősorban az állami támogatás elhelyezését (földrajzilag és gazdasági okokból egyaránt), továbbá annak mértékét érinti. Az európai versenypolitika elválaszthatatlan a belső piactól. Célja, hogy jobb minőségű és olcsóbb árukkal és szolgáltatásokkal lássa el az európai fogyasztókat. A versenypolitika kiemelt figyelmet fordít - többek között - az esetlegesen versenytorzító hatású állami támogatások ellenőrzésére szektoronként és vállalatonként egyaránt. Az Unió legfőbb versenyhatósága, a Bizottság az uniós piacok működésének tökéletesítése érdekében közvetlenül érvényt szerez az uniós versenyjogi szabályoknak, biztosítva, hogy az Európai Unióban a vállalatok mindegyike egyenlő, tisztességes és méltányos feltételek mellett versenyezzen egymással. Ebbe természetesen beleérthető, hogy az egyes vállalatok ne az adott állam adóbevételeiből szerezzenek támogatást, így jutva versenyelőnyhöz más vállalatokhoz képest, ugyanakkor nem nehéz belátni, hogy bizonyos régiók nem tartoznak a gazdasági „véráramlás” főbb köreihez, emiatt ezeken a pontokon bizonyos szintű állami támogatás nélkül - pusztán piaci alapon - nem várható foglalkoztatáspolitikailag is értékelhető vállalati jelenlét.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ.) 107. cikke (1) bekezdése rögzíti, hogy ha a Szerződések másként nem rendelkeznek, a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet. Tehát fő szabályként tilalommal kezd a Szerződés. A (2) bekezdésben viszont már oldja a tilalmat: a belső piaccal összeegyeztethető a magánszemély fogyasztóknak nyújtott szociális jellegű támogatás, feltéve hogy azt a termék származásán alapuló megkülönböztetés nélkül nyújtják; összeegyeztethető továbbá a természeti csapások vagy más rendkívüli események által okozott károk helyreállítására nyújtott támogatás.

A Szerződés 107. cikk (3) bekezdésének a) és c) pontja alapján az Európai Bizottság a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető az Európai Unión belül bizonyos hátrányos helyzetű térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására nyújtott állami támogatás. Az állami támogatások ezen formája a regionális támogatás. Ezen kívül összeegyeztethető még a valamely közös európai érdeket szolgáló fontos projekt

megvalósításának előmozdítására vagy egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére nyújtott támogatás, illetőleg a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, ha az az Unión belüli kereskedelmi és versenyfeltételeket nem befolyásolja a közös érdekekkel ellentétes mértékben.

Fontos rámutatni, hogy a regionális támogatás bizonyos hátrányos helyzetű térségek esetében vehető igénybe, a megfogalmazás módjából jelen esetben is kitűnik, hogy a (2)-(3) bekezdésekben rögzített tilalom alóli kivételek nem mind automatikusan, hanem a Bizottság engedélye mellett válnak a belső piaccal összeegyeztethetővé. A Bizottság iránymutatás adott ki a regionális állami támogatásokról, amely dokumentum *soft law* jelleggel szabályozza az ilyen támogatások szerepét és megengedhetőségét.¹ Hozzá kell tenni azonban, hogy ezen *soft law* dokumentumok gyakorlati súlyát nagyban erősíti, hogy ezektől a Bizottság nem térhet el - vagy ha mégis, akkor azt alaposan meg kell indokolnia, mert egyébként a jogos várakozás védelmének elve alapján a Bíróság nagy valószínűséggel megsemmisítené az adott határozatot. A Bizottság ebben az iránymutatásban meghatározta azokat a feltételeket, amelyek mellett a regionális támogatás a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető, és meghatározza az EUMSz. 107. cikke (3) bekezdésének a) és c) pontjában meghatározott feltételeket teljesítő térségek azonosítására vonatkozó kritériumokat. Fontos továbbá az is, hogy a nemzeti szabályok alapján nyújtott, a tagállami szabályok szerinti intézkedések uniós versenyjoggal való összeegyeztethetőségének megítélése az Európai Bizottság kizárólagos hatásköre. Eljárásjogi szabályokat tartalmaz az EUMSz. 108. cikke, amely meghatározza a tagállamok által követendő eljárás szabályait, amennyiben új támogatást terveznek nyújtani (mind támogatási programok, mind egyedi támogatásokat illetően is), továbbá a létező támogatások módosítását is a tagállamok kötelesek az Európai Bizottság részére előzetes engedélyeztetés miatt bejelenteni.

1 HL C 209. 2013.

II. A regionális támogatás jelentősége

Amint az a fentiekből már kiderült, az uniós jog nem tiltja meg teljes körűen a tagállami szinten folytatott támogatáspolitikát, csupán szigorú korlátok közé szorítja azt. Ezen korlátokat, illetve a tagállamok által követhető utat egyrészt az elsődleges jogi rendelkezések, illetve a bírósági esetjog és a másodlagos szabályok jelölik ki. Az is a teljes tiltás ellen hat, hogy az állami támogatások nemcsak negatívumokkal, hanem pozitívumokkal is járhatnak, a nem lehet tehát tisztán versenypolitikai szempontok alapján mérlegelni. Az állami támogatásnak minősülő gazdasági beavatkozások szociálpolitikai hatásokkal is rendelkeznek, emiatt körültekintő mérlegelést igényelnek mind hasznuk, mind pedig az esetleges versenykorlátozó hatásuk részletes elemzését követően. A jogi szabályozásra leginkább akkor van szükség, ha a támogatásokkal járó negatív hatásokat felismerik és ezt orvosolni is kívánják. A számos pozitív hatás ugyanakkor nagy körültekintést igényel a jogalkotótól és a jogalkalmazótól. Adott esetben nem igazán lehet a pozitívumokról és negatívumokról általánosságban beszélni, minden egyes támogatás eltérő hatásokkal járhat. Nyilvánvaló okokból egy adott működési támogatás általában sokkal kevesebb pozitívumot hordoz, mint a képzést vagy a környezetvédelmi beruházásokat támogató állami intézkedés. Az egyes vállalkozásoknak juttatott támogatások, különösen azok eltúlzott volta esetén felléphetnek bizonyos gazdasági hátrányok: a nem életképes cégeket a támogatásban nem részesülő költsége/kárára tartják fenn; a túltermelés vagy túlfogyasztás eredményeként torzul a verseny allokációs hatékonysága; nehezebbé teszi az importot, illetve könnyíti a kedvezményezett exportját, ezzel torzítva a szabad kereskedelmet; hozzájárul az állami költségvetés hiányához; az Uniós célokkal ellentétben a régiók közötti torz versenyt generál; a támogatás lerontja a hatékonyságot, nem vezet jó eredményekhez a nemzetközi versenyben.

A támogatásoknak a hátrányok mellett előnyei is vannak, így például mérsékli a negatív externáliákat támogatja a pozitív externáliákat (munkaerőképzés, K+F segítése); a verseny hatékonyságát javítva enyhítheti az információhiányt, elősegítheti a közjavak megtermelését: ezek olyan jószágok, melyek fogyasztásából senki sem zárható ki; orvosolhatja a termelési tényezők korlátozott mobilitását; gyorsíthatja a gazdasági szerkezetváltást.² Természetesen nem minden támogatás minősül állami

2 Tóth Tihamér: Az Európai Unió versenyjoga. CompLex, Budapest, 2014., 588. o.

támogatásnak, ennek feltételei közé tartozik, hogy a támogatás tagállam által nyújtott vagy állami forrásból származzon; a támogatás jelentsen előnyt a kedvezményezett számára; az előny hatása csak bizonyos vállalkozások vagy gazdasági tevékenység esetében jelentkezzen; a támogatás hatással van a tagállamok közötti kereskedelemre; torzít(hat)ja a belső piacon kialakult versenyt.

A regionális támogatások - és más állam által nyújtott támogatások - közös jellemzője, hogy a tagállamok csak olyan állami támogatásokat nyújthatnak, amelyekkel nem sértik az uniós érdekekkel ellentétes módon a közös piaci versenyt. A Bizottság az állami támogatások engedélyezése során széles körű diszkrecionális jogkört élvez a Szerződés 107. és 108. cikkei alapján eljárva, amely eljárásának az egyrészt terjedelmesebbé váló bírói esetjog, másrészt a Bizottság csoportmentességi rendeletei, harmadsorban maga a Bizottság által kibocsátott szabályai (pl. a fenti iránymutatás) szűkebb keretek közé szorítanak, ezzel növelve a döntések előreláthatóságát és a jogbiztonságot.³ Az utóbbi néhány évben a Bizottság megkönnyítette, hogy a tagországok célzott támogatást nyújtsanak a piaci hiányosságok kiküszöbölése és a közös európai érdekű célkitűzések megvalósítása érdekében. Jogérvényesítő munkája keretében a Bizottság azokra az ügyekre fekteti a hangsúlyt, amelyek a legnagyobb hatást gyakorolják a belső piac működésére, és ennek során a szabályok egyszerűsítésére és a döntéshozatal felgyorsítására törekszik.

A regionális állami támogatások ellenőrzésének elsődleges célja, hogy lehetővé tegye a regionális fejlesztési célú támogatásokat, miközben biztosítja, hogy a tagállamokban egyenlő versenyfeltételek érvényesüljenek, különösen a támogatási versenyek megelőzése révén, amelyek akkor fordulhatnak elő, amikor a tagállamok az Unió hátrányos helyzetű térségeibe próbálnak meg üzleti tevékenységeket bevonni vagy ott tartani, valamint hogy a szükséges minimumra korlátozza a regionális támogatás kereskedelemre és versenyre gyakorolt hatásait. A legfontosabb szempont az, hogy a döntés eredményeként jól járjanak a fogyasztók, és ne szenvedjen kárt a többi vállalat. A Bizottság gyakran engedélyez olyan támogatásokat, amelyek a kutatás és fejlesztés fellendítésére, regionális fejlesztésre vagy kisvállalkozások megsegítésére irányulnak, mivel ezek az Unió általános célkitűzéseit szolgálják. A földrajzi fejlesztés célja, hogy megkülönböztesse a regionális támogatást más olyan támogatási formáktól, mint pl. a kutatásra, fejlesztésre és innovációra, foglalkoztatásra, képzésre, energetikai célokra vagy környezetvédelemre nyújtott támogatás, melyek a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének megfelelően más közös érdekű célkitűzéseket szolgálnak. Bizonyos körülmények között az egyéb típusú támogatások

3 Tóth i.m. 595.

nagyobb intenzitással adhatók a hátrányos helyzetű térségben letelepedett vállalkozásoknak azon sajátos nehézségek elismeréseképpen, amelyeket az ilyen térségekben tapasztalnak. A regionális támogatás csak akkor játszhat hatékony szerepet, ha azt takarékosan és arányosan alkalmazzák, az Európai Unió leghátrányosabb helyzetű régióira összpontosítva. A regionális támogatás továbbá csak akkor lehet hatékony a hátrányos helyzetű térségek gazdasági fejlődésének előmozdításában, ha ezekben a térségekben többletberuházások vagy gazdasági többlettevékenységek ösztönzésére ítélték oda. Bizonyos kis számú, jól meghatározott esetben azok az akadályok, amelyekkel e térségek a gazdasági tevékenységek vonzása vagy megtartása tekintetében szembesülnek, olyan súlyosak vagy állandóak lehetnek, hogy a beruházási támogatás önmagában nem feltétlenül elégséges a térség fejlődésének előmozdítására.⁴

Alapelvként a tagállamoknak az EUMSz. 108. cikkének (3) bekezdése szerint be kell jelenteniük a regionális támogatásokat, kivéve azokat az intézkedéseket, amelyek teljesítik a Bizottság által kiadott, a horizontális állami támogatások bizonyos fajtáira történő alkalmazásáról szóló csoportmentességi rendeletben meghatározott feltételeket. A regionális támogatásoknak két fajtája van: regionális támogatási programok és egyedi támogatások.

II/1. Az összeegyeztethetőség értékelése

Annak értékelésekor, hogy egy bejelentett támogatási intézkedés a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető-e, a Bizottság általában azt elemzi, hogy a támogatási intézkedés kialakítása biztosítja-e azt, hogy a támogatás közös érdekű célkitűzés eléréséhez való pozitív hozzájárulása meghaladja a kereskedelemre és a versenyre gyakorolt potenciálisan negatív hatásait. A Bizottság csak azokat a támogatási intézkedéseket tekinti az EUMSz.-ben foglaltak érvényesülésével összeegyeztethetőnek, amelyek az alábbi feltételek mindegyikének megfelelnek:

1. jól meghatározott közös érdekű célkitűzéshez való hozzájárulás: az állami támogatási intézkedésnek közös érdekű célkitűzésre kell irányulnia az EUMSz. 107. cikkének (3) bekezdésével összhangban;

4 HL C 209. 2013. 1-2.

2. az állami beavatkozás szükségessége: az állami támogatási intézkedésnek olyan esetre kell irányulnia, amikor a támogatás olyan lényegi fejlődést eredményez, amelyet a piac önmagában nem tud megvalósítani, például egy piaci hiányosság megszüntetését vagy egy kiegyenlítési vagy kohéziós probléma kezelését;
3. a támogatási intézkedés megfelelősége: a tervezett támogatási intézkedésnek megfelelő szakpolitikai eszköznek kell lennie a közös érdekű célkitűzés kezeléséhez;
4. ösztönző hatás: a támogatásnak oly módon kell megváltoztatnia az érintett vállalkozások magatartását, hogy azok olyan többlettevékenységekbe kezdjenek, amelyeket támogatás nélkül nem, vagy csak korlátozott mértékben, másképpen vagy más helyszínen végeznének;
5. a támogatás arányossága: a támogatás összegének az érintett térségben a többletberuházások vagy többlettevékenységek ösztönzéséhez szükséges minimumra kell korlátozódnia;
6. a tagállamok közötti versenyre és kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése: a támogatás negatív hatásait megfelelően korlátozni kell annak érdekében, hogy az intézkedés általános egyenlege pozitív legyen;
7. a támogatás átláthatósága: a tagállamoknak, a Bizottságnak, a gazdasági szereplőknek és a nyilvánosságnak könnyen hozzá kell férniük a vonatkozó jogszabályokhoz és az azok alapján odaítélt támogatásokkal kapcsolatos lényeges információkhoz.⁵

A regionális támogatás elsődleges célja, hogy csökkentse az Európai Unióban az eltérő fejlettségű régiók közötti különbségeket. A regionális támogatási programoknak világosan meghatározott célkitűzésekkel rendelkező regionális fejlesztési stratégia szerves részét kell képezniük, ezen célkitűzésekkel konzisztenseknek kell lenniük és azok eléréséhez hozzá kell járulniuk. A regionális támogatások rendszerében létezik az ún. regionális támogatási térkép, amely a tagállamok által meghatározott feltételeknek megfelelően minősített térségek listája, melyet a Bizottság hagy jóvá. Ez a térkép az alábbiakra bomlik fel: „a” térségek (a regionális támogatási térképen az EUMSZ. 107. cikke (3) bekezdésének a) pontja alkalmazásában kijelölt térségek), valamint „c” térségek (az EUMSZ. 107. cikke (3) bek. c) pontja alkalmazásában kijelölt térségek). Az „a” térségekben regionális támogatási programok indíthatók a kkv-k vagy nagyvállalkozások induló beruházásainak támogatására. A „c” térségekben programok indíthatók a kkv-k induló beruházásainak, valamint a nagyvállalkozások új tevékenység végzésére irányuló induló beruházásainak támogatására. Hazánkat érintő változás volt, hogy az Európai

5 HL C 209. 2013. 8-9.

Bizottság 2017-ben felülvizsgálta a regionális támogatási térképeket, amely Pest megyében két település, név szerint Pilisvörösvár és Solymár lekerült, másik kettő, Göd és Sződliget felkerült rá, így ezek támogatható térséggé váltak. A 2017-es év ugyanakkor más szempontból nagyobb horderejű változást hozott: részben tagállami nyomás hatására, részben a gyakorlat alapján a Bizottság elfogadta a 2017/1084/EU rendeletet, amely a 2014-2020 között alkalmazandó általános csoportmentességi rendeletet módosítja és egészíti ki.⁶

A Szerződés 107. cikke a tagállamokra nézve ír elő kötelezettségeket. Ugyanakkor, egy vállalkozás vagy régió támogatást nemcsak nemzeti, hanem uniós szintről is kaphat. Kérdés, hogy e támogatásokra is alkalmazhatók-e az uniós versenyjog szabályai. Amennyiben a tagállami hatóságok bizonyos diszkrecionális jogkört élveznek az uniós pénzek elosztásánál, úgy a 107. cikk (1) bekezdése alkalmazható. Ugyanakkor az uniós pénzekből is finanszírozott projekteket érintő állami támogatások a 107. cikk (1) bekezdés alá tartoznak. A strukturális alapokból való finanszírozásnál alapszabály, hogy a kiadásoknak összhangban kell lenniük az egyéb uniós politikákkal, így a versenypolitikával is, különös tekintettel az állami támogatási szabályokra. Az államháztartást terhelő támogatásnak meghatározott vállalkozásokat, vállalkozási kört vagy ágazatot kell előnyben részesítenie. Lényeges, hogy a támogatás fogalmi elkülönítésekor mindig az állami intézkedés hatása a döntő: így ezt az általános adó kivétel formáját öltő, de valójában a kedvezményezett vállalkozásokra szabott intézkedés is megvalósítja. Különbséget kell továbbá tenni az általános gazdasági intézkedések és az általános támogatási programok között: például az általában, minden termékre érvényes exporttámogatás a vállalkozások pontos megnevezése hiányában is állami támogatásként kezelendő.⁷

A nagyberuházások támogathatósága, szabályozása egészen 1998-ig nyúlik vissza: az ún. multiszektorális keretszabály szorította szabályozott keretek közé, többek között azzal, hogy az egy bizonyos összeghatárt meghaladó támogatásokra kötelezővé tette a Bizottság felé történő bejelentést. A keretszabály alapján azon nagyberuházásra nyújtott regionális támogatásra állt fenn bejelentési kötelezettség, amely esetében a projekt költsége legalább 50 millió ECU. Az 1998-as keretszabályt felváltó, 2002-ben elfogadott - és 2004-ben hatályba lépett - közlemény újraértelmezte a nagyberuházások támogathatóságának korlátozását úgy, hogy az 50 millió eurót meghaladó elszámolható költségű beruházásokra degresszíven,

6 Potvorszki Gábor: Regionális beruházási támogatás újratöltve, avagy mit tartogathat még 2020-ig? Állami Támogatások Joga 2017/1. 44.

7 Tóth i.m. 611-612.

azaz sávosan csökkenő mértékben tette lehetővé támogatás nyújtását. A 100 millió euró feletti elszámolható költségű beruházáshoz nyújtható támogatás pedig nem mentesülhetett a bejelentési kötelezettség alól. A Bizottság vélelmezi, hogy a nagyberuházásokra nyújtott támogatásnak kevésbé van ösztönző hatása egy KKV vagy mikrovállalkozás beruházására nyújtott szubvencióval szemben. Az elszámolható költségek alapján kettős - 50, illetve 100 millió eurós - küszöbérték került megállapításra. Azaz jelenértéken például egy 200 millió eurós elszámolható költségű beruházáshoz 50%-os maximális támogatási intenzitásra jogosult régióban lineárisan akár 100 millió euró is nyújtható lenne, azonban még az első küszöbérték alapján, azaz az 50 millió és 100 millió euró közötti részre megítélhető 25%-os maximális támogatási intenzitás mellett 62,5 millió euró lenne a maximálisan nyújtható támogatási összeg, de a 100 millió euró feletti elszámolható költségrészre a degresszivitás miatt csak 17% a maximális támogatási intenzitás, azaz egy 200 millió eurós beruházáshoz jelenértéken összesen 54,5 millió euró támogatás adható. A projekt csak abban az esetben mentesülhet a bejelentési kötelezettség alól, ha a kedvezményezett úgy dönt, hogy megelégszik a 100 millió euró elszámolható költséghez tartozó támogatási összeggel, azaz 37,5 millió euróval. A bejelentési kötelezettség alá eső nagyberuházások esetében a részletes vizsgálati eljárás során a legfőbb vizsgálati szempont a támogatás valódi ösztönző hatása, melynek bizonyítása két módon történhet:

1. A támogatás kedvező beruházási döntés meghozatalára ösztönöz, mivel a vállalkozás számára egyébként sehol nem jövedelmező beruházásra kerülhet sor a támogatott régióban.
2. A támogatás arra ösztönöz, hogy a tervezett beruházást más régió helyett az adott régióban valósítsák meg, mivel ellensúlyozza a támogatott régióban választott helyszín nettó hiányosságait és az ahhoz kapcsolódó költségeket.

Az 1. lehetőség szerint a beruházás támogatás hiányában nem lenne kellően jövedelmező, azaz a támogatás mértékének az adott vállalkozás hasonló beruházási projektje során alkalmazott, vagy az adott iparágban jellemző módszertan alapján alkalmazott olyan megtérülési ráta szerint számolt megtérülésre kell korlátozódnia. A 2. opció alkalmazása esetében a támogatási összeg nem haladhatja meg az érintett térségben megvalósuló beruházás nettó jelenértékének és az érintett térséghez képest relatíve fejlettebb alternatív helyszínen megvalósuló beruházás nettó jelenértékének különbözetét, azaz a fejletlenebb térségben megvalósuló beruházásnak drágábbnak kell lenni a fejlettebb térségben megvalósulóhoz képest. A fejletlenebb-fejlettebb térség termelési tényezőinek árában megmutatkozó differenciák tükrében

kevésbé racionálisnak tűnő paradigma mögött az az érv húzódik, hogy a nagyberuházásokat megvalósító, jellemzően tőkeerős nagyvállalatok esetében, a KKV szektorral szemben nagyobb mértékben realizálódnak és hasznosulnak az agglomerációs hatások, a méretgazdaságossági előnyök, a méretből adódó jobb alkupozíció és a pénzpiacokhoz való hozzáférhetőség egyaránt.⁸

Fontos leszögezni, hogy a beruházás életképességének fenntartása érdekében a tagállamnak biztosítania kell, hogy a kedvezményezett saját forrás vagy külső finanszírozás bevonásával - közpénzek felhasználása nélkül - maga gondoskodjon az elszámolható költségek legalább 25 %-áról.

A Bizottságnak bejelentett egyedi beruházási támogatás regionális hozzájárulásának bizonyítása érdekében a tagállamok a különböző, például az alábbiakban említett mutatókat használhatnak, amelyek egyaránt lehetnek közvetlenek és közvetettek:

1. A beruházás által közvetlenül létrehozott munkahelyek száma a regionális fejlődéshez való hozzájárulás fontos mutatója. Figyelembe kell azonban venni a létrehozott munkahelyek minőségét és a szükséges képzettségi szintet is.
2. A helyi (al-)vállalkozások szintjén további új munkahelyek jöhetnek létre, elősegítve azt, hogy a beruházás jobban illeszkedjen az érintett régióba, és biztosítva hatásának szélesebb tovagyűrűzését. Ezért a közvetetten létrehozott munkahelyek számát is figyelembe kell venni.
3. A kedvezményezett által a foglalkoztatottak általános és különleges készségeit fejlesztő, széles körű képzési tevékenységek végzésére vállalt kötelezettséget is olyan tényezőnek kell tekinteni, amely hozzájárul a regionális fejlődéshez. Hangsúlyt kell helyezni a szakmai gyakorlat biztosítására, különösen a fiatalok számára, valamint az alkalmazottak vállalkozáson kívüli tudását és foglalkoztathatóságát javító képzésre is.
4. A földrajzi közelségből külső méretgazdaságosság vagy egyéb előnyök származhatnak a regionális fejlődés területén. Az ugyanazon iparágban tevékenykedő vállalkozások klaszteresedése lehetővé teszi az egyes üzemek fokozottabb specializálódását, ami növeli a hatékonyságot. Ezen indikátor fontossága a regionális fejlődéshez való hozzájárulás meghatározásában azonban a klaszter fejlettségi állapotától függ.

⁸ Potvorszki i.m. 45-56.

5. A beruházások műszaki tudást igényelnek, és jelentős technológiatranszfer forrásává válhatnak. A technológiaintenzív iparágakba történő beruházással nagyobb valószínűséggel jár együtt a fogadó régióba történő technológiatranszfer. E tekintetben fontos az ismeretterjesztés foka és specifikussága is.
6. Szintén figyelembe vehető, hogy a projekt hogyan járul hozzá a régió helyi innovációra épülő technológiateremtő képességéhez. E tekintetben kedvezően ítéltető meg az új termelő létesítmény és a helyi felsőoktatási intézmények közötti együttműködés.
7. A beruházás időtartama és a lehetséges további kapcsolódó beruházások a vállalkozásnak az adott régióban eszközölt tartós szerepvállalására utalnak.⁹

II/2. Eljárási szabályok

Az EUMSZ. 108. cikke értelmében a Bizottság kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a támogatási intézkedések belső piaccal való összeegyeztethetőségének megállapítására, a létező támogatások folyamatos felülvizsgálatára. Az EUMSZ. 108. cikk (1) bekezdése szerint a Bizottság a tagállamokkal együttműködve folyamatosan vizsgálja a tagállamokban létező támogatási programokat. A Bizottság javaslatot tesz a tagállamoknak a belső piac fokozatos fejlődése vagy működése által megkövetelt megfelelő intézkedések meghozatalára. Az állami támogatási ellenőrzési rendszer a tagállamokra kötelező előzetes engedélyeztetési rendszer. A Bizottság jóváhagyásáig a támogatási tervet nem léptethető életbe, támogatás nem nyújtható, ellenkező esetben az jogellenes támogatásnak minősül, annak minden következményével együtt. A Szerződés ugyan lehetővé teszi, hogy a Tanács egyhangú határozatával bármely támogatási intézkedést engedélyezzen, ám ez igen ritka és eddig jellemzően a mezőgazdasági célú támogatások tekintetében fordult elő. Gyakorlatilag tehát a Bizottságé a fő- és kizárólagos szerep. A Bizottság eljárása két fő részből áll: a bejelentés előzetes vizsgálatából és a formális/hivatalos vizsgálatból. Ezek az eljárási lépések eltérően alakulnak a különböző támogatási kategóriák szerint. Megkülönböztetünk új és létező, valamint egyedi támogatást és támogatási programot. Új támogatásnak minősül minden olyan támogatás, amely nem létező támogatás. Ebbe a kategóriába tartoznak az új támogatási programok, egyedi támogatások, bejelentett támogatási programból nyújtandó egyedi támogatások, valamint a létező támogatások módosításai. Létező támogatásnak minősül az a támogatás, amelyet már az EGK létrehozása előtt, illetve amelyet az adott tagállam csatlakozása előtt programként

⁹ HL C 209. 2013. 11.

vagy egyedi támogatásként alkalmazott. Létező támogatásnak minősül a Bizottság vagy a Tanács által jóváhagyott támogatás, az a Bizottság részére bejelentett támogatás, amelyről a Bizottság két hónapon belül nem hozott határozatot, illetve az a jogellenes támogatás, amely tekintetében a tíz éves elévülési idő eltelt. E fogalom alá tartoznak végül azok a támogatások, amelyek bevezetésük idején nem minősültek állami támogatásnak, ám az állami támogatási szabályok, vagy éppen a belső piac fejlődése, változása következtében már állami támogatássá váltak és nem lettek az új szabályoknak megfelelően módosítva. A tagállam mindaddig működtetheti létező támogatási programjait, ameddig a Bizottság azokat nem kifogásolja, ám e támogatások bármely módosítása már új támogatásnak minősül, amely a Bizottság részére engedélyezés céljából bejelentendő.

Mind az új, mind a létező támogatás lehet egyedi támogatási intézkedés vagy támogatási program. Egyedi támogatás az a támogatás, amelyet nem egy bejelentett programból, hanem attól függetlenül nyújtanak, illetve amit ugyan támogatási programból nyújtanak, ám a másodlagos szabályok értelmében, bizonyos okok miatt mégis be kell jelenteni a Bizottság részére. A támogatási programok jellemzően jogszabályban, általánosan megfogalmazva kerülnek meghirdetésre. A két támogatási kategória között az engedélyezési eljárás tekintetében is van különbség. A támogatási programok esetén csupán magát a programot kell a Bizottság részére bejelenteni, a program alapján hozott támogatási döntéseket, az egyes támogatási szerződéseket már nem kell egyenként egyeztetni a Bizottsággal. Az egyedi támogatások esetén azonban minden tervezetet be kell jelenteni. A hivatalos bejelentést megelőző, a Bizottság és a tagállam közötti kapcsolatfelvétel mindkét félnek lehetőséget nyújt a tervezett projekt jogi és gazdasági aspektusainak informális és bizalmas megvitatására. A prenotifikáció a vitás kérdések előzetes tisztázása révén javítja a bejelentések minőségét és teljesebbé teszi őket, hozzájárul a hivatalos bejelentés gyorsabb kezeléséhez. Annak érdekében, hogy a bejelentést megelőző szakasz konstruktív és hatékony legyen, a tagállam a bejelentési formanyomtatvány tervezetével küldi meg a Bizottságnak a tervezett állami támogatási projekt értékeléséhez szükséges információkat. A tagállamnak törekednie kell a teljes körű bejelentés megtételére, azaz a Bizottságnak meg kell küldeni valamennyi szükséges és rendelkezésre álló információt, annak érdekében, hogy a Bizottság meg tudja állapítani a belső piaccal való összeegyeztethetőséget vagy ennek ellenkezőjét. Mind az előzetes, mind a formális vizsgálati eljárás lefolytathatóságához teljes körű bejelentésre van szükség. Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a tagállam által rendelkezésre bocsátott információ nem teljes körű, határidő tűzésével kiegészítő információkat kérhet a tagállamtól. Amennyiben a kiegészítő információ sem teljes vagy egyáltalán nem ad a tagállam további információt, a

Bizottság újabb határidő tűzésével ismételten felszólítja a tagállamot. Amennyiben a Bizottság nem kér a bejelentés vagy a kiegészítő információ megérkezésétől számított két hónapon belül további információt a bejelentés teljesnek minősül. Amennyiben a Bizottságnak az előzetes vizsgálat alapján kétségei vagy komoly nehézségei merülnek fel a bejelentett intézkedés belső piaccal való összeegyeztethetőségét illetően, formális vizsgálati eljárást kell, hogy indítson a tagállam ellen az EUMSz. 108. cikk (2) bekezdése alapján. A formális vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozat tartalmazza a releváns tények és a vonatkozó jogszabályok összefoglalását, a Bizottság előzetes értékelését, a támogatási intézkedés előzetes minősítését, valamint azt, hogy miért merültek fel kétségek az összeegyeztethetőséget illetően. Amennyiben a tagállam a bejelentését nem vonja vissza, a Bizottság részletes indoklással ellátott határozatokat fogadhat el:

1. a bejelentett támogatás nem minősül az EUMSz. 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak;
2. pozitív határozatot hoz, azaz a belső piaccal összeegyeztethetőnek minősíti a tervezetet. Ebben az esetben meg kell határozni, hogy a Szerződés mely kivétele alapján mentesíti a bejelentett támogatást;
3. Feltételes határozatot hoz, amely feltételek teljesítése után lehet csak a támogatási intézkedést végrehajtani;
4. negatív határozat, azaz a támogatási bejelentés elutasítása, amennyiben a tagállamnak nem sikerült a Bizottság kétségeit eloszlatnia (átlagosan a bejelentett támogatások 7%-a tekintetében születik negatív döntés).¹⁰

¹⁰ Boytha Györgyné - Tóth Tihamér (szerk.): Versenyjog. PPKE JÁK, Budapest 2010., 341-348.

III. Egy hazai regionális támogatás bemutatása

N 34/2006 számú állami támogatás - a Hankooknak nyújtott támogatás:

2006. június 23. napján jelent meg az Európai Bizottság sajtóközleményei között, hogy az Európai Bizottság az EK-Szerződés állami támogatásokra vonatkozó szabályai alapján jóváhagyta azt a 92,6 millió euró összegű támogatást, amelyet a magyar kormány szándékozik nyújtani a Hankook Tire Magyarország vállalat részére új gumibroncs gyártó üzem létesítésére Magyarországon, Dunaújvárosban. A beruházás teljes költsége 424,9 millió euró. Neelie Kroes versenypolitikai biztos a következőket nyilatkozta: „Örömmel hagyom jóvá ezt az állami támogatást, amely egy koreai cég jelentős európai beruházására irányul, amely hozzájárul majd a regionális fejlődéshez és a munkahely-teremtéshez Magyarországon”.

A Hankook Tire Magyarország a koreai székhelyű Hankook Tire Co. 100%-os tulajdonában levő leányvállalat. A közép-dunántúli térségben, Dunaújvárosban létesítendő üzem a Hankook első gyártóüzeme lesz Európában.¹¹

Az Európai Bizottság tagállamnak írt leveléből¹² kiderül, hogy a magyar hatóságok az EK-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése alapján 2006. január 13-án bejelentették, hogy regionális beruházási támogatást kívánnak nyújtani a Hankook Tire Hungary Kft. (a továbbiakban: Hankook Hungary) részére egy gumibroncsgyártó létesítmény felállításához a Fejér megyei Dunaújvárosban (közép-dunántúli régió) a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatásokra vonatkozó multiszektorális keretszabály alapján.

A Bizottság levelében foglalt adatok szerint a magyar hatóságok a következő összegben kívánnak pénzügyi támogatást nyújtani: jelenértéken 23 384 927 327,13 HUF (92 609 905,85 EUR) vagy a Hankook Hungary magyarországi gumibroncsgyártó üzemének létrehozásához szükséges elszámolható költség, azaz jelenértéken 107 285 885 471,8 HUF (424 877 769,09 EUR) nettó támogatástartalomban (NGE) kifejezett 20,55%-a. A magyar kormány a pénzügyi támogatást 3 különböző támogatási eszköz útján nyújtja (kétfajta közvetlen támogatás és egy adókedvezmény). A magyar hatóságok által nyújtott pénzügyi támogatás

11 IP/06/828. Forrás: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-06-828_en.htm

12 B (2006) 2328. Forrás: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/203475/203475_591129_37_2.pdf

kedvezményezettje a Hankook Hungary vállalat, amely Magyarországon fog gumibroncsot gyártani, és amelyet a támogatott projekt kivitelezésének céljából hoztak létre.

A projekt célja egy új gumibroncsgyártó termelőüzemnek a Fejér megyei Dunaújvárosban való felállítása, Magyarország közép-dunántúli régiójában, amely az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében jelenleg támogatott térség; az itt alkalmazható maximális támogatási intenzitás 50%.

A projekt a becslések szerint 2010 végére összesen 1500 új munkahelyet jelent. Ráadásul közelítő becslések szerint a projekt közvetetten további 750 munkahelyet teremt a nyersanyag-ellátás, a szállítás és logisztika, a javítás és karbantartás, valamint az építés és kiszervezés területén.

A támogatás teljes időtartama 2006. június 15. napjától 2019. december 31. napjáig tart. A pénzügyi támogatást 3 különböző, saját jogalappal rendelkező eszköz útján nyújtják:

Egyrészt a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium a beruházásösztönzési céllelőirányzat alapján fog támogatást nyújtani. E támogatási program jogalapja „a Gazdasági Minisztérium vállalkozási céllelőirányzatainak szabályozásáról szóló 1/2001. (I. 5.) gazdasági miniszteri rendelet”.

Másodrészt a Foglalkoztatási és Munkaügyi Minisztérium a munkahelyteremtésre és munkahelymegőrzésre irányuló támogatási program alapján fog támogatást nyújtani. E támogatási program jogalapja „a foglalkoztatást elősegítő támogatásokról, valamint a Munkaerőpiaci Alapból foglalkoztatási válsághelyzetek kezelésére nyújtható támogatásról szóló 6/1996. (VII. 16.) munkaügyi miniszteri rendelet”.

Harmadrészt a Pénzügyminisztérium a fejlesztési adókedvezményre vonatkozó program alapján adókedvezményt fog nyújtani. E program jogalapja „a társaságiadóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény” és „a fejlesztési adókedvezményről szóló 275/2003. (XII. 24.) kormányrendelet”.

Ezen felül a következő, általánosabb törvények/jogszabályok is részét képezik a Hankook részére nyújtott támogatás jogalapjának:

- az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) kormányrendelet;

- az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 85/2004. (IV. 19.) kormányrendelet;
- nagyberuházási projektekhez egyedi kormánydöntéssel nyújtott állami támogatások eljárásrendje (a gazdasági és közlekedési miniszter által jóváhagyott kézikönyv);
- a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium egyes támogatási programjainak részletes szabályairól szóló 19/2004. (II. 27.) gazdasági és közlekedési miniszteri rendelet;
- a Foglalkoztatási és Munkaügyi Minisztérium „MPA-2005-1” kódjelű pályázati felhívása.

A bejelentés szerint az a földterület, amelyen a projektet meg fogják valósítani, 56 hektár nagyságú, és mezőgazdasági területként volt bejegyezve. A terület megközelítőleg 63%-át előzőleg magánszemélyek birtokolták, a megközelítőleg 37%-os fennmaradó része pedig köztulajdonban volt. A bejelentés megemlíti, hogy a területet a Hankook Hungary piaci áron fogja megvásárolni, amelyet független szakértő véleménye alapján határoznak meg. Ezen feltétel alapján a Hankook Hungary további támogatást nem tartalmazó módon fogja megvásárolni azt a területet, ahol a projekt megvalósul.¹³

A Bizottság álláspontja szerint a Hankook-nak nyújtandó pénzügyi támogatás az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében tagállam által és állami forrásokból nyújtott támogatásnak tekinthető, amely a társaságot olyan költségek alól fogja mentesíteni, amelyeket másként magának kellene viselnie. A Hankook egyetlen versenytársa sem fog részesülni ugyanebből a gazdasági előnyből, emiatt a támogatás az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget.

A magyar hatóságoktól érkező pénzügyi támogatást gumibroncsgyártó vállalat fogja megkapni. Ezeket a gumibroncsokat meghatározott mértékben az EGK-piacon kívánják értékesíteni, ahol is az ágazat tekintetében a tagállamok között élénk verseny és kereskedelem folyik. Ezért a nyújtott támogatás valószínűleg befolyásolni fogja a tagállamok közötti kereskedelmet. Ennek következtében a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a bejelentett intézkedés a Hankooknak nyújtott állami támogatásnak minősül.

¹³ B (2006) 2328. (22)

Az EKSz. 87. cikkének (3) bekezdés a) és c) pontjai alapján az Európai Unió egyes hátrányos helyzetű területei gazdasági fejlődésének előmozdítására irányuló állami támogatások a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthetők:

- a) az olyan térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására nyújtott támogatás, ahol rendkívül alacsony az életszínvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság;
- c) az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben.

A Bizottság a regionális állami támogatásokról szóló iránymutatásában dolgozta ki azokat a feltételeket, amelyek mellett a támogatás a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető, és meghatározza a fenti a) és c) pontok meghatározott feltételeit teljesítő térségek azonosítására vonatkozó kritériumokat. Ilyen a Hankook támogatás idején hatályos 98/C 74/06. számú iránymutatás (később a Bizottság kiadta a 2007-2013 közötti időszakra vonatkozó 2006/C 54/08. sz. iránymutatását, továbbá a 2014-2020 közötti időszakra irányadó 2013/C 209/01. számú iránymutatást). Amint azt a Bíróság megállapította, a „rendkívül” és „jelentős” szavak használata a a) pontjban szereplő eltérésnél azt mutatja, hogy csak azokra a térségekre vonatkozik, ahol a gazdasági helyzet a Közösség egészéhez képest rendkívül kedvezőtlen. Ennek megfelelően, a Bizottság akkor tekinti a feltételeket teljesítettnek, ha a NUTS (3) II földrajzi egységbe sorolható régióban a vásárlóerő-paritásban (PPS) mért egy főre eső bruttó hazai termék (GDP) a Közösség átlagának 75,0 %-ánál kevesebb. A c) pontban megállapított eltérések körébe tartozó regionális támogatásnak azonban a tagállam összefüggő regionális politikájának részét kell képeznie, és tartania kell magát a földrajzi koncentráció fent megállapított elveihez. Mindaddig, míg az a) ponthoz kapcsolódó régióknál kevésbé hátrányos helyzetű régióknak szánják, az ilyen támogatások az utóbbinál nagyobb mértékben kivételesek, és csak nagyon korlátozott mértékben engedhetők meg. Emiatt egy tagállam felségterületének csupán kis része lehet eleve jogosult a szóban forgó támogatásra. Az ilyen támogatás jellege lehetővé teszi a tagállam nemzeti sajátosságainak figyelembevételét, ugyanakkor nem mentesíti a támogatást a közösségi érdekek szempontjából való részletes vizsgálat alól. Annak érdekében, hogy elegendő mozgástér álljon a nemzeti hatóságok rendelkezésére a támogatható régiók kiválasztásában, anélkül, hogy veszélyeztetnék a Bizottság által e támogatás tekintetében működtetett ellenőrzési

rendszer hatékonyságát és a tagállamok közötti egyenlő bánásmódot, a szóban forgó eltérés szerint támogatható régiók meghatározása két részből áll:

- a Bizottság által a támogatás által lefedett népesség országonkénti felső határának meghatározása;
- a támogatható régiók kiválasztása.

Ez utóbbi esetében a tagállamok bejelentik a Bizottságnak a támogatható régiók meghatározásához általuk alkalmazni kívánt módszertant és mennyiségi mutatókat, valamint a c) pont szerinti eltérésekre javasolt régiók jegyzékét és a relatív intenzitásokat. Az érintett régiók népességére megállapított százalékos arány nem haladhatja meg a c) pont szerinti eltérés tekintetében vett lefedettség fentebb már említett felső határát.¹⁴

Ezek alapján a regionális támogatás célja a kedvezőtlen helyzetű régiók fejlesztése a beruházások és munkahelyteremtés fenntartható keretek közötti támogatása által. E támogatás előmozdítja az e régiókban letelepedett létesítmények tevékenységének bővítését, korszerűsítését és diverzifikálását, ösztönzi az új vállalkozások letelepedését e régiókban. E fejlődés elősegítése és bármilyen áthelyezés lehetséges negatív hatásainak csökkentése érdekében szükséges az ilyen támogatások feltételül szabni a kedvezőtlen helyzetű régiókban eszközölt beruházás és teremtett munkahelyek minimális ideig való fenntartását. Ezen támogatások abban különböznek más kormányzati támogatási kategóriáktól (különösen a K + F-re, környezetvédelmi célokra, vagy nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak nyújtott támogatásoktól), hogy egyes régióknak tartják fenn őket, és konkrét céljuk e régiók fejlesztése.

A Bizottság a támogatás vizsgálata során kitért arra is, hogy jelen esetben mi képezi az ún. érintett terméket a beruházási projekt szempontjából, valamint, hogy mi az azt helyettesítő termék, melyet a fogyasztó (a termék tulajdonságai, ára és rendeltetésszerű használata alapján), vagy az előállító (a gyártóberendezések rugalmassága révén) annak tekint. A Hankook az új üzemben kétfajta gumiabroncs gyártását tervezik: személygépkocsi-gumik (PCR), valamint könnyű haszongépjármű (pl. kisteherautó)-gumik (LTR). A Hankook nem tervezett a magyarországi üzem vonatkozásában tehergépkocsi- és autóbuszgumik, vagy egyéb típusú nehézgumik gyártásával, így a Bizottság megállapította, hogy a személyautókhoz és kisteherautókhoz használt könnyű gumiabroncs típusok nem cserélhetők fel a

¹⁴ HL C 98. 74/06. 3.5-3.10.

tehergépkocsikon vagy traktorokon használt nehéz gumibroncs típusokkal, és ezért nem is helyettesíthetők a végfelhasználók/fogyasztók szempontjából. A Hankook egyetértett ezekkel a megkülönböztetésekkel.¹⁵

A piaci részesedés vizsgálata során a Bizottság észlelte, hogy a Hankook Group egyik részvényese a Michelin Group, amely a világ gumibroncspiacának vezető cége. A Bizottság ezért először a Hankook és a Michelin közötti kapcsolatot fogja megvizsgálni annak ellenőrzése érdekében, hogy a Bizottságnak nem kell-e hozzáadnia a Michelin Group piaci részesedéseit a Hankook Groupéhoz. Valójában a Michelin csupán 2%-os részesedéssel rendelkezik a Hankook Groupban, és a Hankook Group által a Michelin részére történő termelés a maga <5%-ával szintén igen csekély. A két cégcsoport között létrejött többi megállapodás inkább a Michelin javára kedvező piaci szempontból, vagy még nem is hajtották végre azokat. A Bizottság ezért a Michelin Group piaci részesedéseit nem fogja hozzáadni a Hankook Groupéhoz. Az így vizsgált adatok alapján a Bizottság megállapította, hogy a Hankook Group piaci részesedése EGT-szinten minden lehetséges termékpiacon a 25%-os küszöb alatt van (függetlenül attól, hogy a PCR- és LTR-piacokat együtt vagy külön vizsgálják. A legmagasabb piaci részesedés <10% körül van, ami messze alatta van az MSF 2002 24. (a) pontjában meghatározott 25%-nak.

A Bizottság ennek megfelelően úgy határozott, hogy a Hankook Hungary részére nyújtott támogatást az EK-Szerződéssel összeegyeztethetőnek tekinti.¹⁶

A Hankook gyár esetében a történet még 2002-ben kezdődött. Ebben az időben olyan horderejű kérdésekben kellett döntenie a városnak és a kormánzatnak, amelyek alapvetően határozták meg Dunaújváros helyzetét. Ezévből ugyanis a Duna-ferr adósságállománya százmilliárdos nagyságrendű volt és döntenie kellett a jövőről. A Kormány a privatizációt választotta és ezzel párhuzamosan igyekezett felkészülni a magánosítás veszélyeire is. Kormány szükségesnek tartja az acélgyártás fennmaradását, annak nemzetközi szintű versenyképessé tételét, valamint, hogy a vállalatcsoport reorganizációjára a hosszú távú térségfejlesztést szolgáló lépésekkel párhuzamosan, azokba beillesztve kerüljön sor. A határozat kimondta a foglalkoztatási szerkezetváltást és a térségi foglalkoztatás stabilizálását is. A feladatok összehangolására tárcaközi bizottság alakult, illetve megfogalmazódott, hogy 2006-ra meg kell épülnie az M6-os autópályának Dunaújvárosig. A helyi problémák kezelésének a stratégiája az Acél-Híd

¹⁵ B (2006) 2328. (38-39)

¹⁶ B (2006) 2328. (47-50; 55-57; 67)

Program keretein belül, a Kistérségi Fejlesztési Tervben fogalmazódott meg, amit a szakemberek példaértékűnek tekintettek. 2003-ban egy megállapodás született Dunaújváros és Rácalmás között a terület hasznosítására vonatkozóan. Ez gyakorlatilag arról szólt, hogy a két település közösen alakít ki ipari területet. A megállapodás magában foglalta a szabályozási terv elkészítését, a szükséges engedélyezési eljárás lefolytatását és azt, hogy a területrésze ipari-szolgáltató tevékenységet végző befektetőt a két település közösen jelöli ki. A felek megállapodtak abban is, hogy a későbbi iparűzési adó 65%-a határozatlan ideig Dunaújvárost illeti. Maga a Hankook megjelenése csak ezek után, 2005-ben történt. A beruházás egyik célja a korábbi acélgyártó és feldolgozó üzem, a Dunafer által a régióban betöltött foglalkoztatói szerep reorganizációja, és ezáltal a régióban élők munkahelyhez való juttatása is volt. Ezen célt is szolgálta, hogy a támogatás kedvezményezettje a beruházás befejezése utáni legalább 5 éves időszakban köteles fenntartani a beruházási kapacitást a nyújtott támogatás, valamint a társasági adóból nyújtott adókedvezmény feltételeként. További kikötés volt, hogy amennyiben ez a feltétel nem teljesül, a kedvezményezett részére az anyavállalat, a Hankook Group kezességet vállalt.

IV. Összegzés

Jelen tanulmány elsősorban a regionális állami támogatás szabályozását mutatta be összefoglaló jelleggel. Általában véve kijelenthető, hogy az állami támogatások egyik potenciálisan káros hatása, hogy akadályozza a piaci mechanizmust abban, hogy hatékony eredményeket érjen el leghatékonyabb termelők jutalmazása révén, illetve azáltal, hogy növeli a legkevésbé hatékony termelőre nehezedő nyomást, melynek hatására az javítja eredményeit, szerkezetátalakításba kezd, vagy éppen kilép a piacról. Az alulteljesítő piacon az állami támogatás kiváltotta jelentős kapacitásbővülés azonban indokolatlanul torzíthatja a versenyt, mivel a kapacitásfelesleg létrehozásának vagy fenntartásának eredményeként csökkenhet a haszon, ezáltal a versenytársak vállalkozások beruházásra irányuló szándéka is. Legrosszabb forgatókönyv az, amikor az állami támogatások hatására az egyébként nem elég hatékony, veszteséges vállalat marad a piacon, míg a versenytársai elhagyják azt. Így olyan helyzet alakulhat ki, amelyben az egyébként a piacon maradni képes versenytársak kiszorulnak a piacról. Ez megakadályozhatja azt is, hogy a vállalkozások belépjenek a piacra vagy növeljék piaci részesedésüket, és gyengítheti azokat a tényezőket, amelyek a versenytársakat innovációra ösztönzik. Így nem hatékony piaci struktúra alakul ki, ami hosszú távon káros a fogyasztókra nézve egyaránt. Mindezen felül persze a jól megválasztott regionális támogatás egy adott - és gazdaságilag lemaradt - régióban kiválthatja azt a potenciális ösztönző hatást, ami hosszú távon a támogatással érintett vállalkozás(csoport)on kívüli gazdasági szereplőkre is élénkítő lehet, így a végső felhasználók, fogyasztók szempontjából a versenypolitikai szabályozás elérte fő célját.

Irodalomjegyzék:

Szakirodalom:

- Boytha Györgyné - Tóth Tihamér (szerk.): Versenyjog. PPKE JÁK, Budapest 2010.
- Tóth Tihamér: Az Európai Unió versenyjoga. Complex, Budapest, 2014.
- Potvorszki Gábor: Regionális beruházási támogatás újratöltve, avagy mit tartogathat még 2020-ig? Állami Támogatások Joga 2017/1.

Európai jogi aktusok:

- Az Európai Bizottság iránymutatása a regionális állami támogatásokról (2014-2020) 2013/C 209/01;

Internetes források:

- Állami támogatás: A Bizottság jóváhagyja a Hankook magyarországi új gumigyárának nyújtandó 92,6 millió euró összegű támogatást - IP/06/828. Forrás: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-06-828_en.htm
- N 34/2006 számú állami támogatás - B (2006) 2328.
Forrás:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/203475/203475_591129_37_2.pdf